

Titel: Dedikationer

Citation: "Dedikationer", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ded-kom-root.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

◄ **E. Boesen** : Emil Ferdinand Boesen (1812-81), da. præst; april 1834 cand.theol., derefter lærer ved det v. Westenske Institut og på vanførehjemmet J.P. Langgaards orthopædiske Institut på Store Tuborg N for København; fra 1849 residerende kapellan og fra 1861 sognepræst i Horsens. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 79, i SKS 28, 141,3.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 2

◄ »**Dog Tiden kommer ... En Kirke i det fjærne staaer**« : citat fra tableauet »En gammel Mand med en Perspektivkasse« i »Sanct Hansaften-Spil« i Adam Oehlenschläger (på titelbladet: Adam Øhlenslæger) *Digte*, Kbh. 1803, hvor det bl.a. hedder: »Ak Tiden kommer, Tiden gaaer. / En Kirke i det Fjerne staaer. / Ved Altret er en Marmelsteen, / den ruger paa de Elsktes Been. / Seer kun hvor langsomt, sørgelig, / den trætte Vandrer nærmer sig, / mens Solen bag den røde Muur / gaaer ned i hellige Natur«, s. 280. Sml. Brev 79 af 17. juli 1838 fra SK til Emil Boesen, i SKS 28, 143,17f., hvor SK nævner »vort Stikord: 'en Kirke i det Fjerne staaer'«.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 3

◄ **Professor Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (1791-1860), da. forf., redaktør og kritiker; 1810 cand.phil., 1817 dr.phil., fra 1828-39 ansat som teaterdigter og oversætter ved Det kgl. Teater, herefter dets censor, indtil han den 23. juli 1849 blev dets direktør; fik 1829 titel af professor, 1830-36 docent i logik, æstetik og da. litteratur ved Den kgl. militære Høiskole. Heiberg var tidens øverste æstetiske instans. SK havde opr. ønsket at få sin kritiske afhandling om H.C. Andersens roman *Kun en Spillemand* (1837) udgivet i J.L. Heibergs tidsskrift *Perseus, Journal for den speculative Idee*, hvoraf nr. 1 udkom i juni 1837 og nr. 2 i aug. 1838, ktl. 569. Se videre herom i tekstredigørelsen til *Af en endnu Levendes Papirer* i SKS K1, 70-72.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 6

◄ **F. Lange** : Frederik Olaus Lange (1798-1862), da. teolog, klassisk filolog og skolemand; 1825 cand.theol., 1836 dr.phil., underviste fra efteråret 1816 til o. 1828 og atter fra slutningen af 1829 til efteråret 1833 i græsk ved Borgerdydsskolen, hvor SK havde ham som lærer; fra 1833 overlærer ved og fra 1841 rektor for den lærde skole i Vordingborg. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 2, i SKS 28, 12,28.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 11

◄ **Professor Boiesen** : Ernst Frederik Christian Bojesen (1803-64), da. teolog, klassisk filolog og skolemand; 1824 cand.theol., 1836 dr.phil.; underviste fra o. 1821 til 1840 i latin og græsk ved Borgerdydsskolen i København, hvor SK havde ham som lærer; fra 1840 lektor i gr. sprog og litteratur ved Sorø Akademi, fra marts 1843 konstitueret som og fra maj 1847 udnævnt til rektor for Sorø Akademi, fik maj 1847 titel af professor. Se i øvrigt Brev 161, i SKS 28, 267, der ledsagede bogen.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 16

◄ **Rector V. Borgen** : Vilhelm August Borgen (1801-84), da. skolemand, kultusminister og politiker; 1820 cand.phil., fra 1824 lærer ved Borgerdydsskolen i København, fra 1829 lærer ved det v. Westenske Institut, 1832-44 instituttets bestyrer el. rektor, indtil 1839 sammen med cand.phil. Knud Chr. Nielsen, fra 1844 direktør for borger- og almueskolevæsenet i København.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 18

◄ **S. T.** : en i tiden alm. udbredt forkortelse for det lat. udtryk 'salvo titulo', med udeladelse el. forbehold for mulig fejlagtig anvendelse af titlen. Forkortelsen blev hyppigt anvendt ved udskrift på breve, men også ved dedikationer.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 20

◄ **Højærværdige** : Til de enkelte rangklasser i rangforordningen af 14. okt. 1746 (med ændringer ved bekendtgørelse af 12. aug. 1808) var knyttet særlige tiltaleformer, if. hvilke 'højærværdige' indgik i titulaturen for den højere og højeste gejstlighed, placeret i 2. til 6. rangklasse, således både Sjællands biskop og Københavns sognepræster, hofprædikanter og teologiske doktorer m.fl. Jf. »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* bd. 1-2, Kbh. 1844, ktl. 933; bd. 1, s. 49-56.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 20

◄ **Prof. Dr. theol. Clausen** : Henrik Nicolai Clausen (1793-1877), da. teolog og politiker; 1817 dr.phil., 1826 dr.theol.; fra 1821 lektor, fra 1822 ekstraordinær og fra 1830 ordinær prof. i teologi ved Københavns Universitet, hvor SK havde ham som lærer; fra 1830 tillige assessor i konsistorium, 1837-38 og atter 1851-53 universitetets rektor, fik den 28. juni 1840 rang med biskopper. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 165, i SKS 28, 273,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 20

◀ **R af D.** : H.N. Clausen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. okt. 1836, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* bd. 1-3, Kbh. 1858-68; bd. 1, s. 321.

I trykt udgave: Bind 28 side 493 linje 21

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 2

◀ **Professor Dr theol Engelstoft** : Christian Thorning Engelstoft (1805-89), da. teolog og biskop; 1827 cand.theol., 1832 lic.theol., 1836 dr.theol.; fra 1833 lektor, fra 1834 ekstraordinær og fra 1845 ordinær prof. i teologi ved Københavns Universitet, hvor SK havde ham som lærer; fra 1852 biskop over Fyns stift. Udgav fra 1837 sammen med kollegaen C.E. Scharling *Theologisk Tidsskrift*, fra 1850 *Nyt Theologisk Tidsskrift*.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 3

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 5

◀ **Professor Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6). J.L. Heiberg opponerede ex auditorio under forsvarshandlingen den 29. sept. 1841, se tekstredegerelsen til *Om Begrebet Ironi* i SKS K1, 144.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 5

◀ **R. af D.** : J.L. Heiberg blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. juni 1840, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 739.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 6

◀ **H. P. Holst** : Hans Peter Holst (1811-93), da. forf. og digter; fik i 1849 titel af professor og blev tillige lærer i da. ved Sorø Akademi og i 1850 ved det v. Westenske Institut. SKs venskab med H.P. Holst stammede fra Borgerdydsskolen i København, hvorfra Holst dimitteredes i 1829, se Holger Lund *Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn 1787-1887. Et Mindeskrift i Anledning af Skolens Hundredeaarsfest*, Kbh. 1887 (forkortet *Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn*), s. 286.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 7

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 10

◀ **Høivelbaarne** : titulatur til person, der i rangforordningen optræder i 2. rangklasse, (493,20) fx rektor for Københavns Universitet. Se »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56; s. 55.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 10

◀ **Etatsraad Kolderup Rosenvinge** : Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge (1792-1850), da. jurist; 1813 cand.jur., 1815 lic.jur., 1817 dr.jur.; fra 1815 adjunkt, fra 1818 ekstraordinær og fra 1830 ordinær prof. i jura ved Københavns Universitet, fra 1828 tillige meddirektør for og lærer i kirkeret ved Pastoralseminariet, hvor SK havde ham som lærer, 1833-34 rektor for Københavns Universitet, 1834-48 medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler. – **Etatsraad**: J.L.A. Kolderup-Rosenvinge blev udnævnt til 'virkelig' etatsråd den 9. sept. 1834, se *Kongelig Dansk Hof- og Stats-Kalender for Aaret 1840*, red. og udg. af A.F. Smidt, Kbh. [u.å.], sp. 135.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 10

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 13

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 13

◀ **Prof: Dr: theol: Martensen** : Hans Lassen Martensen (1808-84), da. teolog og biskop; 1832 cand.theol., 1837 lic.theol., juni 1840 udnævnt til æresdoktor i teologi ved universitetet i Kiel; 1834 manuduktør for SK;

fra april 1838 lektor, fra dec. 1840 ekstraordinær og fra sept. 1850 ordinær prof. i teologi ved Københavns Universitet, fra maj 1845 tillige hofprædikant. H.L. Martensen deltog i bedømmelsen af SKs magisterafhandling *Om Begrebet Ironi*, se hans korte votum af 12. juli 1841, trykt i tekstredegørelsen i SKS K1, 140.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 14

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 16

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 16

◀ **Hr Hofprædikant Dr. Münter** : Balthasar Münter (1794-1867), da. præst; 1817 cand.theol., 1836 dr.theol.; fra 1823 anden residerende, fra 1835 første residerende kapellan og fra 1849 sognepræst ved Holmens Kirke i København, fra 1828 tillige hofprædikant, og fra 1837 tillige meddirektør for og lærer i homiletik og kateketik ved Pastorseminariet, hvor SK havde ham som lærer.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 16

◀ **R af D. og DM.** : B. Münter blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 1. nov. 1828 og modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* bd. 1-3, Kbh. 1843-53, ktl. 954-969; bd. 2, 1847, s. 360.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 17

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 19

◀ **Professor Petersen** : Frederik Christian Petersen (1786-1859), da. teolog og filolog; 1811 cand.theol., 1814 dr.phil., fra 1815 adjunkt i filosofi, fra 1818 ekstraordinær og fra 1842 til sin død ordinær prof. i klassisk filologi ved Københavns Universitet; 1829-38 redaktionssekretær og medarbejder ved *Maanedsskrift for Litteratur* og 1839-42 redaktør af *Tidsskrift for Litteratur og Kritik*. F.C. Petersen deltog i bedømmelsen af SKs magisterafhandling *Om Begrebet Ironi*, se hans votum af 4. juli 1841, trykt i tekstredegørelsen i SKS K1, 135f., og han opponerede ex auditorio under forsvarshandlingen den 29. sept. 1841, se tekstredegørelsen i SKS K1, 144. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 169, i SKS 28, 276,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 19

◀ **R af D.** : F.C. Petersen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. juni 1840, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 548.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 20

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 22

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 22

◀ **Directør Waage** : Georg Holger Waage (1793-1842), da. præst og skolemand; 1815 cand.theol., 1836 dr.theol.; fra 1815 adjunkt ved Herlufsholm Skole, fra 1822 sognepræst på Sjælland, fra 1828 første residerende kapellan ved Vor Frue Kirke i København, fra 1834 tillige meddirektør for og lærer i homiletik og kateketik ved Pastorseminariet, hvor SK havde ham som lærer; fik i okt. 1836 titel af professor, fra jan. 1837 direktør for Sorø Akademi. G.H. Waage var SKs skriftefader i den tid, han var præst ved Vor Frue Kirke.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 22

◀ **R. af D og DM.** : G.H. Waage blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 9. nov. 1839 og modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 449.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 23

◀ **S. T.** : 'salvo titulo' (493,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 25

◀ **Hans Excellence Hr Geheimeconf: Ørsted** : Anders Sandøe Ørsted (1778-1860), da. jurist, politiker og premierminister; 1799 cand.jur., 1815 udnævnt til æresdoktor i jura ved både Københavns og Kiels Universitet; 1810-13 dommer i højesteret, indtrådte 1813 i det da. kancelli som deputeret, fra 1825 tillige som generalprokurør, fra 1842 medlem af gehejmestatsrådet (statsminister), men mistede ved systemskiftet i marts 1848 alle sine embeder; 1848-49 medlem af Den grundlovgivende Rigsforsamling. A.S. Ørsted blev den 10. juni 1841 udnævnt til gehejmekonferensråd med rang i 1. klasse og skulle således tituleres 'Excellence', jf. rangforordningen (493,20) og »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* bd. 1, s. 49-56. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 255, i SKS 28, 383,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 25

◀ **St af D. og D. M.** : A.S. Ørsted blev udnævnt til Storkorsridder af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 28. jan. 1813 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 674.

I trykt udgave: Bind 28 side 494 linje 27

◀ **Hans Magnificens** : ærestitel for universitetsrektorer (se følgende kommentar), jf. universitetsrektorens titel: Rector magnificus. If. »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56; s. 55, skulle rektor for universitetet i tiltale tituleres: Deres 'højvelbårenhed'. – **Magnificens**: fr., højhed.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 2

◀ **Universitetets Rector Hr Conferensraad Ørsted** : Hans Christian Ørsted (1777-1851), da. fysiker; tog 1797 farmaceutisk eksamen, 1799 dr.phil., fra 1806 ekstraordinær og fra 1817 ordinær prof. i fysik ved Københavns Universitet, opdagede 1820 elektromagnetismen, fra 1829 direktør for og lærer i fysik ved den nyoprettede Polyteknisk Lærestanstalt; 1825-26, 1840-41 og 1850-51 rektor for Københavns Universitet. H.C. Ørsted blev den 22. maj 1840 udnævnt til konferensraad. Han var rektor, mens SKs magisterafhandling *Om Begrebet Ironi* blev bedømt og forsvaret, og under bedømmelsen udtalte han sig om den, se tekstredegørelsen i SKS K1, 138f. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 255, i SKS 28, 383,3.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 3

◀ **C og D. M.** : H.C. Ørsted blev udnævnt til Kommandør af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 16. maj 1824 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 685.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 5

◀ **Professor J. L. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 8

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 9

◀ **Professor M. Nielsen** : Michael Nielsen (1776-1846), da. skolemand; fra 1811 medbestyrer og fra 1813 til 1844 enebestyrer af Borgerdydsskolen i København, fik 1822 titel af professor. Michael Nielsen, som var en stærk personlighed, der drev Borgerdydsskolen frem til at være Københavns mest ansete privatskole, underviste især i latin, men også i græsk i de øverste klasser. Han var SKs lærer i latin, og SK støttede ham ved at overtage en del af hans latinundervisning, se Michael Niensens attest af nov. 1840, i SKS 28, 204,16-35 og 206,1-2.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 12

◀ **R af D og D. M.** : Michael Nielsen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 1. nov. 1828, og han modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 449.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 13

◀ **Borgerdydsskolens**: københavnsk privatskole for borgerskabets sønner, stiftet af Selskabet for Borgerdyd og åbnet den 1. maj 1787, to år senere delt i to skoler, hvoraf den ene blev til Borgerdydsskolen på

Christianshavn og den anden til Borgerdydsskolen i København, der fra 1813 fik til huse på første og anden sal i Den Gyldendalske Boghandels Gård i Klareboderne matrikelnr. 8, gadenr. 3 (se kort 2, C2), og som samtidig var kommet under Michael Nielsens ledelse. Fra Borgerdydsskolen kunne drengene dimitteres til Københavns Universitet for dér at tage den adgangsgivende 'examen artium', svarende til senere tiders studentereksamen.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 14

◀ **udmærkede** : fortrinlige, fremragende, berømmede.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 14

◀ **Professor J. L. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 22

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 496 linje 23

◀ **Borgerdydskolens**: 496,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 2

◀ **Prof: M. Nielsen** : Michael Nielsen (496,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 3

◀ **R af D. og D.M.** : 496,13.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 4

◀ **Prof: J.L. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 9

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 10

◀ **Min uforglemmelige ... Prof Nielsen** : Michael Nielsen (496,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 13

◀ **R af D og DM.** : 496,13.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 15

◀ **Borgerdydsskolens**: 496,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 20

◀ **Bestyrer Hr Professor Nielsen** : Michael Nielsen (496,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 20

◀ **R af D. og DM.** : 496,13.

I trykt udgave: Bind 28 side 497 linje 22

◀ **Professor Madvig** : Johan Nicolai Madvig (1804-86), da. klassisk filolog, politiker og minister; tog 1825 den filologiske embedseksamen, 1826 lic.phil., 1828 dr.phil.; fra 1826 docent, fra 1828 lektor, fra 1829 ekstraordinær prof. i klassisk filologi (især lat. sprog og litteratur) ved Københavns Universitet, 1832-48 tillige bibliotekar ved Universitetsbiblioteket, 1848-74 undervisningsinspektør for de lærde skoler undtagen i perioden nov. 1848 til dec. 1851, hvor han var kultusminister (kirke- og undervisningsminister (509,9)), 1855 rektor for Københavns universitet.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 3

◀ **R af D.** : J.N. Madvig blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. juni 1840, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 200.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 4

◀ **Udgiveren** : S. Kierkegaard var udgiveren, mens Johannes Climacus er den pseudonyme forfatter af *Philosophiske Smuler* (1844).

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 6

◀ **Prof: Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 9

◀ **R af D.** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 10

◀ **Prof: J. L. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 15

◀ **Udgiveren** : S. Kierkegaard var udgiveren, mens Johannes Climacus er den pseudonyme forfatter af *Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift* (1846).

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 17

◀ **Høivelbaarne Højærværdige Hr** : egl. 'højvelbårne og højærværdige herre', som var titulaturen for biskoppen over Sjællands stift, se »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56; s. 49.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 19

◀ **Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (1775-1854), da. biskop, forf. og politiker; cand.theol. 1794, dr.theol. 1815; fra 1811 første residerende kapellan ved Vor Frue Kirke i København, fra 1826 tillige hofprædikant, fra 1828 kgl. konfessionarius samt hof- og slotspræst ved Christiansborg Slotskirke og fra 1834 biskop over Sjællands stift. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 236, i *SKS* 28, 361,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 20

◀ **St af D. og DM.** : J.P. Mynster blev udnævnt til Storkorsridder af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 25. maj 1826 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 321f.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 21

◀ **Ærefrygt** : »en høi Grad af Ærbødighed og Høiagtelse, forenet m. en vis Følelse af Ypperlighed, Magt, Overlegenhed hos den, som man ærer«, *Dansk Ordbog* af Chr. Molbech, bd. 1-2, Kbh. 1833, ktl. 1032; bd. 2, s. 698; den samme forklaring genfindes i 2. forøgede og forbedrede udg., bd. 1-2, Kbh. 1859; bd. 2, sp. 1613.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 22

◀ **Udgiveren** : 498,17.

I trykt udgave: Bind 28 side 498 linje 23

◀ **Høivelbaarne** : 494,10. Se Brev 163, hvori SK udtrykker sin ærgrelse over, at han – da han nogle dage tidligere sendte F.C. Sibbern *Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift* med dedikation – havde glemt at benytte titulaturen »Magnificence« (496,2), skønt prof. Sibbern netop i 1845-46 var rektor for Københavns Universitet (500,3), i *SKS* 28, 270,14-20.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 2

◀ **Etatsraad Sibbern** : Frederik Christian Sibbern (1785-1872), da. filosof og forf.; 1810 cand.jur., 1811 dr.phil., fra 1813 ekstraordinær og fra 1829 ordinær prof. i filosofi og assessor i konsistoriet ved Københavns Universitet, 1845-46 rektor for Københavns Universitet, blev udnævnt til 'virkelig' etatsråd den 28. juni 1845, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 161. Sibbern var i 1830'erne en af SKs lærere. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 162, i *SKS* 28, 270,9.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 3

◀ **R af D og D. M.** : F.C. Sibbern blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 28.

juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 161.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 4

◀ **Hs Excellence Hr Geheime-Statsminister A. S. Ørsted** : Anders Sandøe Ørsted (494,25). – **Hs: Hans. – Geheime-Statsminister:** A.S. Ørsted blev udnævnt til gehejmestatsminister den 30. marts 1842 (medlem af gehejmestatsrådet) og bevarede dette embede til systemskiftet i marts 1848, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 674.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 6

◀ **St af D.** : 494,27.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 7

◀ **m. m.** : A.S. Ørsted modtog den 28. jan. 1813 Dannebrogsmændenes hæderstegn (494,27).

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 7

◀ **Udgiveren** : 498,17.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 9

◀ **Cand: Giødvad** : Jens Finsteen Giødvad (1811-91), da. jurist og journalist; 1832 cand.jur., 1837-39 medredaktør af *Kjøbenhavnsposten*, fra 7. dec. 1839 medudgiver og medredaktør af *Fædrelandet*, fra 1. juli 1844 til 28. juni 1845 bladets ansvarshavende redaktør. Om SKs venskab med Giødvad, se fx journaloptegnelsen NB9:28, fra jan. 1849, hvor SK skriver: »Giødvad er min personlige Ven«, SKS 21, 214,10. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 209, i SKS 28, 331,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 12

◀ **Prof Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 17

◀ **R af D.** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 18

◀ **Cand. Giødvad** : Jens Finsteen Giødvad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 500 linje 23

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 2

◀ **Hr Etatsraad Hansen** : Jens Olaus Hansen (1795-1854), da. jurist og departementschef; 1816 cand.jur., fra 1827 assessor ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten, fra 1828 tillige docent og eksaminator i da. ret ved Københavns Universitet, 1831-40 kommitteret i rentekammeret (hvor statens indtægter og udgifter bestyredes), fra 1844 ekstraordinær assessor i Højesteret, 1832-48 tillige medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, fra 1848 departementschef for kultusministeriet (kirke- og undervisningsministeriet). J.O. Hansen blev udnævnt til 'virkelig' etatsråd den 1. juni 1832, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 689.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 3

◀ **R af D. og D. M.** : J.O. Hansen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 689.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 4

◀ **Professor Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 8

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 9

◀ **Professor Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 13

◀ **R af D.** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 14

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 18

◀ **Etatsraad Molbech** : Christian Molbech (1783-1857), da. historiker, filolog, kritiker og forf.; 1803 juridisk præliminæreksamen, fra 1805 første amanuensis, fra 1814 anden og fra 1823 første sekretær ved Det Kgl. Bibliotek, fik 1819 titel af professor, fra nov. 1829 ekstraordinær prof. i litteraturhistorie ved Københavns Universitet, og fra juli 1830 til dec. 1842 tillige medlem af Det kgl. Teaters direktion. Chr. Molbech blev udnævnt til etatsråd den 28. juni 1845, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 380. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 58, i SKS 28, 103,3.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 19

◀ **R af D og DM R af N. St** : Chr. Molbech blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. okt. 1836, modtog Dannebrogsmændenes hæderstegn den 28. juni 1842 og blev udnævnt til Ridder af Nordstjernen den 23. juni 1843, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 276.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 20

◀ **o s: v** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 20

◀ **Høivelbaarne Høiærværdige** : 498,19.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 25

◀ **Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20).

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 26

◀ **St. af D og D. M** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 27

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 501 linje 28

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 2

◀ **Etatsraad Kolderup-Rosenvinge** : Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge (494,10). Se korrespondancen ml. J.L.A. Kolderup-Rosenvinge og SK, Brev 229-275, i SKS 28, 387-428, med kommentarer.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 3

◀ **R af D og D. M.** : J.L.A. Kolderup-Rosenvinge blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 1. aug. 1829 og modtog den 22. maj 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 693.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 4

◀ **Hans Excellence Hr Geheime-Conferentsraad Collin** : Jonas Collin (1776-1861), da. finansdeputeret; 1795 cand.jur., 1841-48 første deputeret for finanserne (svarende til finansminister); 1821-29 og 1843-49 tillige meddirektør for Det kgl. Teater med særligt ansvar for de økonomiske forhold. Jonas Collin blev den 28. juni 1847 udnævnt til gehejmekonferensråd med rang i 1. klasse nr. 13 og skulle således tituleres 'Excellence', jf. rangforordningen (493,20) og »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin

Almindelig Brev- og Formularbog bd. 1, s. 49-56, jf. også T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 334. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 254, i SKS 28, 381,29.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 9

◀ **St af D. og DM.** : Jonas Collin blev udnævnt til Storkorsridder af Dannebrog den 22. maj 1840 og modtog den 25. maj 1826 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 334.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 11

◀ **Cand Giødwad** : Jens Finsteen Giødwad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 15

◀ **Professor Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 19

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 20

◀ **Fætter Peter Kierkegaard** : Hans Peter Kierkegaard (1815-62), ugift, søn af Michael Andersen Kierkegaard, der var fætter til SKs far, Michael Pedersen Kierkegaard; H.P. Kierkegaard var således SKs halvfætter. Han var lam i hele den ene side og fuldstændig krøbling. Om forholdet ml. SK og H.P. Kierkegaard, se Brev 24-28, i SKS 28, 46-50, med kommentarer, se især den biografiske kommentar til Brev 24, i SKS 28, 46,3.

I trykt udgave: Bind 28 side 502 linje 24

◀ **Professor Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 2

◀ **R af D.** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 3

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 7

◀ **Hr Etatsraad Molbech** : Christian Molbech (501,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 8

◀ **R af D. og DM.** : 501,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 9

◀ **m: m:** : Chr. Molbech blev udnævnt til Ridder af Nordstjernen den 23. juni 1843, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 2, 1847, s. 276.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 9

◀ **venskabl.** : forkortelse for: venskabeligt el. venskabeligst.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 11

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20). – **Hans Excellence:** J.P. Mynster fik if. rangforordningen af 28. juni 1847 tillagt rang i 1. klasse nr. 13 og skulle således tituleres 'Excellence', jf. »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56, og se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 434. – **Højærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 14

◀ **St: af D. og DM:** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 16

◀ **m: m:** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 16

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 17

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 20

◀ **Hr Etatsraad Petersen** : Frederik Christian Petersen (494,19); blev udnævnt til etatsråd den 28. juni 1847, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 647.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 21

◀ **R. af D** : 494,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 503 linje 22

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 2

◀ **Hr Superintendent Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach (1792-1862), da. teolog, præst og forf.; 1820 cand.theol., 1822 mag.art., 1841 dr.theol. ved universitetet i Erlangen; fra slutningen af maj 1829 superintendent, konsistorialråd og hovedpræst i Glauchau i Sachsen, nedlagde sit embede i 1845 og vendte tilbage til København; forelæste 1847-48 som privatdocent ved Københavns Universitet, fra juni 1848 sognepræst ved Skt. Mikkel's Kirke i Slagelse og Hejninge Kirke ved Slagelse på Sjælland. A.G. Rudelbach kom i SKs barndomshjem. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar i Brev 238, i SKS 362,9.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 3

◀ **R af D.** : A.G. Rudelbach blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. juni 1847, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 864.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 4

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 8

◀ **Hr Stiftsprovst Tryde** : Eggert Christopher Tryde (1781-1860), da. teolog og præst; 1804 cand.theol., fra 1807 sognepræst og senere også provst i forskellige landsogne, fra den 12. juni 1838 til den 12. aug. 1857 sognepræst ved Vor Frue Kirke i København og provst for Vor Frue provsti samt stiftsprovst for Sjællands stift. E.C. Tryde havde været SKs skriftefader, formentlig siden han tiltrådte som sognepræst ved Vor Frue Kirke og indtil engang i første halvdel af 1843, se den biografiske kommentar til Brev 240, i SKS 28, 363,15.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 9

◀ **R af D. og DM.** : E.C. Tryde blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. okt. 1836, og han modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 408.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 10

◀ **Hans Excellence ... A. S. Ørsted** : Anders Sandøe Ørsted (494,25). – **Geheime-Statsminister:** 500,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 14

◀ **R af E: St af D. og DM.** : A.S. Ørsted blev udnævnt til Ridder af Elefanten den 1. jan. 1847, til Storkorsridder af Dannebrog den 28. okt. 1836 og modtog den 28. jan. 1813 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 674.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 17

◀ **m: m:** : A.S. Ørsted blev udnævnt til Storkorsridder af St. Olafsorden den 21. aug. 1847, se T.H. Erslew

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 17

◀ **Hans Excellence Hr. Geheime-Conferentsraad Collin** : Jonas Collin (502,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 22

◀ **St af D. og D. M.** : 502,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 24

◀ **o. s. v.** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 504 linje 24

◀ **Candidat J. F. Giødvad** : Jens Finsteen Giødvad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 2

◀ **Professor Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 6

◀ **R. af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 6

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 10

◀ **Hr Conferentsraad Rosenvinge** : Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge (494,10 og 502,3); blev udnævnt til konferensråd den 28. marts 1848, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 837.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 11

◀ **R af D og DM** : 502,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 12

◀ **o: s: v:** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 12

◀ **Professor Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 16

◀ **R af D** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 17

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 21

◀ **Hr Etatsraad Molbech** : Christian Molbech (501,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 21

◀ **R af D og DM** : 501,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 23

◀ **o: s: v:** : Chr. Molbech blev udnævnt til Ridder af Nordstjernen den 23. juni 1843, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon (494,17) bd. 2, 1847, s. 276.*

I trykt udgave: Bind 28 side 505 linje 23

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). – **Højærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 2

◀ **St af D og DM:** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 5

◀ **m: m:** : 503,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 5

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 6

◀ **Fru Spang** : Christiane Philippine Spang, f. Dormeyer (1797-1865), datter af ritmester Reinhardt Dormeyer og Christine Elisabeth Dormeyer, f. Mønster; gift i 1825 med pastor P.J. Spang, som døde den 14. jan. 1846. – **Fru:** Da Christiane Spang havde været gift med en præst, der var i rangen, kunne hun titulere sig 'fru' og ikke blot 'madam'.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 9

◀ **H. C. Andersen** : Hans Christian Andersen (1805-75), da. digter og forf. Sml. Andersens takkebrev af 15. maj 1849 til SK, se Brev 249 i SKS 28, 375, og se illustration 15.

315

72

Göteborg den 15 Mai 1849.

Gjærn Hr. Kierkegaard!

Da far forundt mig en rigtig stor Glæde at
at sende mig deres "Enten - Eller"! jeg blev
meget overrasket, som da da ved den tid
jeg havde sket det at jeg kom særlig i
deres Tanker og nu sende mig det dag! Gud
mælsig den dag! Tak, tak! -

Dens af Hjertet indvillig frue

J. E. Andersen

D. pl. 2

J. I. 399

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 15

◀ **skjønksom** : taknemlig, erkendtlig.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 16

◀ **Victor Eremita** : lat., den sejrende eneboer, den der sejrer i ensomhed, navnet på den pseudonyme udgiver af *Enten – Eller* (1843), se *SKS* 2, 9 og *SKS* 3, 9, samt *SKS* K2-3, 85.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 18

◀ **Henrich Hertz** : (1797 el. 1798-1870), da. jurist, digter, dramatiker og kritiker. Sml. journaloptegnelsen NB11:103, fra maj 1849, hvor SK skriver: »Digterne her hjemme fik hver et Exemplar af *Enten – Eller*. (...) Hvad Hertz angaaer, da var det mig (...) kjert, thi baade er han af Betydning og hans Existents har noget Elskværdigt.« *SKS* 22, 58.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 21

◀ **skjønksom** : 506,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 22

◀ **Victor Eremita** : 506,18.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 24

◀ **Chr. Winther** : Christian Winther (1796-1876), da. digter, oversætter og udgiver. Sml. journaloptegnelsen NB11:103, fra maj 1849, hvor SK skriver: »Digterne her hjemme fik hver et Exemplar af *Enten – Eller*. (...) Hvad Øehlenschläger og Winther angik da glædede det mig meget at sende dem Exemplaret; thi dem beundrer jeg.« *SKS* 22, 58.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 27

◀ **skjønksom** : 506,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 506 linje 28

◀ **Hans Excellence Hr Geheimeconferentsraad Collin** : Jonas Collin (502,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 3

◀ **St af D og DM** : 502,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 5

◀ **m: m:** : 504,24.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 5

◀ **Cand. Giødvad** : Jens Finsteen Giødvad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 9

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 13

◀ **Conf: Hansen** : Jens Olaus Hansen (501,3). – **Conf:** konferensråd; J.O. Hansen blev udnævnt til konferensråd den 28. juni 1847, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 690.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 14

◀ **R. af D. og DM** : 501,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 15

◀ **m. m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 15

◀ **Prof. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 19

◀ **R af D** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 20

◀ **m m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere. J.L. Heiberg modtog først den 6. okt. 1852 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 739.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 20

◀ **Fætter Peter Kierkegaard** : Hans Peter Kierkegaard (502,24). Sml. H.P. Kierkegaards takkebrev af 14. maj 1849 til SK, se Brev 28 i *SKS* 28, 50.

I trykt udgave: Bind 28 side 508 linje 24

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 2

◀ **Hr Conf: Dr. Rosenvinge** : Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge (494,10 og 502,3). – **Conf:** konferensråd (505,11).

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 3

◀ **R af D. og DM.** : 502,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 4

◀ **m. m.** : 505,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 4

◀ **Minister Prof. Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3); var kultusminister (kirke- og undervisningsminister) i 'novemberministeriet' under ledelse af statsrådspræsident A.W. v. Moltke fra den 16. nov. 1848 til den 13. juli 1851, i 'juliministeriet' under Moltke fra den 13. juli til den 18. okt. 1851 og i 'oktoberministeriet' under Moltke fra den 18. okt. 1851 til den 27. jan. 1852, dog gik Madvig af som minister den 7. dec. 1851, se Fr. Barfod *Dansk Rigsdagskalender*, Kbh. 1856, s. 73-75.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 9

◀ **R af D** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 11

◀ **m. m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 11

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 15

◀ **Hr Etatsraad Molbech** : Christian Molbech 501,19.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 16

◀ **R af D., DM R af N.** : 501,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 17

◀ **m m** : 501,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 17

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). – **Høiærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 21

◀ **St. af D. og D. M.** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 23

◀ **o: s: v** : 503,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 23

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 24

◀ **Prof. R. Nielsen** : Rasmus Nielsen (1809-84), da. teolog og filosof; 1837 cand.theol., 1840 lic.theol., fra april 1841 ekstraordinær og fra 1. sept. 1850 ordinær prof. i moralfilosofi ved Københavns Universitet. Han var i begyndelsen af 1840'erne stærkt præget af den ty. filosof G.W.F. Hegel, men kom fra midten af 1840'erne under indflydelse af SK, med hvem han sluttede venskab i sommeren 1848, og med hvem det i april 1850 kom til et brud med de regelmæssige samtaler. Se korrespondancen ml. Rasmus Nielsen og SK, Brev 276-307, i SKS 28, 431-463, med kommentarer.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 27

◀ **R af D.** : Rasmus Nielsen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 28. juni 1847, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 552.

I trykt udgave: Bind 28 side 509 linje 28

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 2

◀ **Hr Etatsraad Petersen** : Frederik Christian Petersen (494,19 og 503,21).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 3

◀ **R af D.** : 494,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 4

◀ **m. m.** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere. F.C. Petersen modtog først den 6. okt. 1854 Dannebrogsmændenes hæderstegn, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 647.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 4

◀ **Hans Excellence Hr. ... Collin** : Jonas Collin (502,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 10

◀ **St af D. og D. M.** : 502,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 12

◀ **o. s. v.** : 504,24.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 12

◀ **Udgiveren** : S. Kierkegaard var udgiveren, mens Anti-Climacus er den pseudonyme forfatter af *Sygdommen til Døden* (1849).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 14

◀ **Cand Giødvad** : Jens Finsteen Giødwad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 16

◀ **venskabl.** : venskabeligst, sml. Dedikation 62, i SKS 28, 508,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 17

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 18

◀ **Prof. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 20

◀ **R. af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 20

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 22

◀ **Minister Prof. Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3 og 509,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 24

◀ **R af D** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 26

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 510 linje 28

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 2

◀ **Hr Etatsraad Molbech** : Christian Molbech (501,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 2

◀ **R af D. og DM R af N.** : 501,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 4

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 6

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). - **Højærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 8

◀ **St af D og DM** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 10

◀ **m: m:** : 503,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 10

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 11

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 12

◀ **Dr. v. Nutzhorn** : Ditlev Andersen von Nutzhorn (1800-1865), da. læge; 1824 eksamen ved Det kirurgiske Akademi, 1821-27 kandidat på Almindeligt Hospital, fra 1827 praktiserende læge i København, fra 1843 tillige læge ved Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset på Christianshavn. Foruden læge O.L. Bang (519,15) var D.A. v. Nutzhorn SKs læge. Nutzhorn var allerede familien Kierkegaards læge i 1830'erne; han tilså SKs mor under hendes dødsleje i juli 1834 og SKs far under hans dødsleje i aug. 1838.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 14

◀ **venskabl.** : forkortelse for: venskabeligt el. venskabeligst.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 15

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 16

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 18

◀ **Hr Etatsraad Petersen** : Frederik Christian Petersen (494,19 og 503,21).

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 19

◀ **R af D.** : 494,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 20

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 23

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 25

◀ **Hr. Dr. Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach (504,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 26

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 511 linje 28

◀ **Hans Excellence Hr ... Dr. j. A S. Ørsted** : Anders Sandøe Ørsted (494,25). Ørsted mistede sin titel af gehejmestatsminister ved systemskiftet i marts 1848 (500,6). – **Dr. j.:** dr.jur.; Ørsted blev æresdoktor i jura i 1815 (494,25).

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 2

◀ **R af E. St af D. St: af St. O:** : 504,17.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 4

◀ **m: m** : A.S. Ørsted havde også modtaget Dannebrogsmændenes Hæderstegn (494,27).

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 4

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 7

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 9

◀ **Hr Conf. Ørsted** : Hans Christian Ørsted (496,3). – **Conf.:** konferensråd.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 10

◀ **St af D. St af N.** : H.C. Ørsted blev udnævnt til Storkorsridder af Dannebrog den 28. juni 1847 og til Kommandør med Storkorset af Nordstjernen den 19. juli 1842, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 685f.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 11

◀ **m m...** : H.C. Ørsted havde også modtaget Dannebrogsmændenes hæderstegn (496,5); han var i

efteråret 1837 blevet ridder og i 1845 officer af Æreslegionen samt i 1842 Ridder af den preussiske Orden pour mérite dans les sciences et les art, se T.H. Erslew *Almindeligt Forfatter-Lexicon* (494,17) bd. 3, s. 685f.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 11

◀ **Udgiveren** : 510,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 13

◀ **Minister H: N: Clausen** : Henrik Nicolai Clausen (493,20); var minister uden portefølje i 'novemberministeriet' under ledelse af statsrådspræsident A.W. v. Moltke fra den 16. nov. 1848 til den 13. juli 1851, se Fr. Barfod *Dansk Rigsdagskalender* (509,9), s. 73f.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 17

◀ **R af D.** : 493,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 19

◀ **Cand Giødvad** : Jens Finsteen Giødvad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 512 linje 23

◀ **Prof. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6).

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 2

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 3

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 7

◀ **Hr Conf. Rosenvinge** : Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge (494,10 og 502,3). – **Conf.:** konferensråd (505,11).

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 8

◀ **R af D og DM** : 502,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 9

◀ **m. m** : 505,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 9

◀ **Minister Madvig** : Johan Nicolai Madvig (498,3 og 509,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 14

◀ **R af D.** : 498,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 15

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). – **Høiærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 19

◀ **St. af D. og DM:** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 21

◀ **m: m.** : 503,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 21

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 22

◀ **Prof. R. Nielsen** : Rasmus Nielsen (509,27).

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 25

◀ **R af D.** : 509,28.

I trykt udgave: Bind 28 side 513 linje 26

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 2

◀ **Hr. Etatsraad Petersen** : Frederik Christian Petersen (494,19 og 503,21).

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 3

◀ **R af D.** : 494,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 4

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 9

◀ **Hr Superintendent Dr. Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach (504,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 10

◀ **R af D.** : 504,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 12

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 16

◀ **Hr Etatsraad Sibbern** : Frederik Christian Sibbern (500,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 16

◀ **R af D og DM.** : 500,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 17

◀ **Frue Spang** : Christiane Philippine Spang (506,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 22

◀ **Hans Excellence Hr. ... A. S. Ørsted** : Anders Sandøe Ørsted (494,25 og 512,2).

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 26

◀ **R. af E. St. af D. St. af St O:** : 504,17.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 28

◀ **m. m.** : 512,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 516 linje 28

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 2

◀ **Hr Conf: H: C: Ørsted** : Hans Christian Ørsted (496,3). – **Conf.:** konferensråd.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 3

◀ **St af D. St af N.** : 512,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 4

◀ **m: m: m:** : 512,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 4

◀ **Høiærværdige Hr.** : 493,20. Da H.N. Clausen den 28. juni 1840 havde fået rang med biskopper, skulle han egl. tituleres 'høj- og velbårne højærværdige herre', se »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56; s. 49.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 9

◀ **Minister H. N. Clausen** : prof. Henrik Nicolai Clausen (493,20 og 512,17).

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 9

◀ **R. af D.** : 493,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 10

◀ **m m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 10

◀ **Udgiveren** : S. Kierkegaard var udgiveren, mens Anti-Climacus er den pseudonyme forfatter af *Indøvelse i Christendom* (1850).

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 12

◀ **Hans Excellence Geheime-Conferentsraad Collin** : Jonas Collin (502,9).

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 14

◀ **St af D** : 502,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 17

◀ **m m** : Jonas Collin havde også modtaget Dannebrogsmændenes hæderstegn (502,11).

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 17

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 19

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 21

◀ **Hr Etatsraad Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6); blev udnævnt til 'virkelig' etatsråd den 4. maj 1850, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 739.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 22

◀ **R af D.** : 494,6.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 23

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 517 linje 25

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). – **Høiærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 2

◀ **St af D** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 5

◀ **m. m** : J.P. Mynster havde også modtaget Dannebrogsmændenes hæderstegn (498,21).

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 5

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 6

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 7

◀ **Prof R. Nielsen** : Rasmus Nielsen (509,27).

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 9

◀ **R af D** : 509,28.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 10

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 15

◀ **Frue Rothe** : Wilhelmine Susanne Rothe, f. Kolderup-Rosenvinge (1823-88), gift den 30. maj 1845 med lic.theol. Peter Conrad Rothe (1811-1902), siden okt. 1843 anden residerende kapellan ved Vor Frue Kirke i København.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 14

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 17

◀ **Mindet om Den, i Forhold til hvem ... kalde mig hans ganske hengivne** : sigter til fru Rothes far, J.L.A. Kolderup-Rosenvinge (494,10 og 502,3), der døde den 5. aug. 1850 og blev begravet den 24. aug. s.å. fra Vor Frue Kirke, jf. Vor Frue Kirkes ligprotokol 1835-53, s. 145.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 19

◀ **Samtalens Glæde** : sml. SKs brevveksling med J.L.A. Kolderup-Rosenvinge, hvoraf det fremgår, at de ikke alene korresponderede, men også førte samtaler på spadsereture, se Brev 259-275, i SKS 28, 387-428, med kommentarer.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 23

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 27

◀ **Pastor Dr. Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach, der siden juni 1848 havde været sognepræst ved Skt. Mikkel's Kirke i Slagelse og Hejninge Kirke (504,3). Sml. Rudelbachs brev af 18. nov. 1850 med tak for modtagelse af *Indøvelse i Christendom*, se Brev 238, i SKS 28, 362.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 28

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 518 linje 30

◀ **Mag Stilling** : Peter Michael Stilling (1812-69), da. filosof; begyndte i 1832 at studere teologi, men opgav studiet kort før eksamen til fordel for – især den hegelske – filosofi, 1844 mag.art.; allerede fra begyndelsen af 1840'erne havde han gjort sig til talsmand for en konservativ hegelianisme, som han i slutningen af årtiet tog stærkt afstand fra. Efter en studierejse virkede han 1846-1850 som privatdocent. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 66, i SKS 28, 111,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 2

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 5

◀ **Hans Høivelbaarenhed Hr Conf: H.C. Ørsted** : Hans Christian Ørsted (496,3). – **Conf.:** konferensråd.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 7

◀ **St af D. St af N.** : 512,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 9

◀ **m m** : 512,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 9

◀ **Udgiveren** : 517,12.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 12

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 14

◀ **Conf: Dr. O. Bang** : Oluf Lundt Bang (1788-1877), da. læge; 1808 cand.med., 1813 dr.med., fra 1814 adjunkt, fra 1818 ekstraordinær og fra 1821 ordinær prof. i medicin ved Københavns Universitet, fra 1825-41 desuden overlæge ved Det kgl. Frederiks Hospital i København, Universitetets rektor 1824-25 og 1839-40, blev udnævnt til konferensråd den 29. marts 1848, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 64. Ved siden af sit professorat og sine mange tillidsposter passede han sin store private praksis; foruden læge D.A. v. Nutzhorn var O.L. Bang SKs læge. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 67, i SKS 28, 113,14.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 15

◀ **C af D og DM C af W** : O.L. Bang blev udnævnt til Kommandør af Dannebrog den 28. juni 1842, modtog den 28. juni 1840 Dannebrogsmændenes hæderstegn og blev den 22. juli 1842 udnævnt til Kommandør af Wasaordenen (nuv. Vasaordenen), se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 64.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 16

◀ **m m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 16

◀ **Høiærværdige Hr.** : 493,20 og 517,9.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 21

◀ **Minister Prof. Dr. H. N. Clausen** : Henrik Nicolai Clausen (493,20 og 512,17).

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 21

◀ **R. af D. og Dm.** : 493,21. Først i 1869 modtog H.N. Clausen Dannebrogsmændenes hæderstegn, derimod var han den 14. juli 1850 blevet udnævnt til Kommandør af Dannebrog, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 1, s. 321.

I trykt udgave: Bind 28 side 519 linje 23

◀ **Hans Excellence Hr ... Collin** : Jonas Collin (502,9). – **Geheime-Conferents:** gehejmekonferensråd.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 2

◀ **St af D og DM** : 502,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 5

◀ **m m** : Hvilke yderligere ordner der sigtes til, har ikke ladet sig identificere.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 5

◀ **Cand. Giødwad** : Jens Finsteen Giødwad (500,12).

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 10

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 13

◀ **Hr Conf. Hansen** : Jens Olaus Hansen (501,3). – **Conf:** konferensråd (508,14).

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 14

◀ **R af D og DM** : 501,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 15

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 19

◀ **Hr Etatsraad J. L. Heiberg** : Johan Ludvig Heiberg (493,6 og 517,22).

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 20

◀ **Frøken Rosenvinge** : Sophie Wilhelmina Bertha Kolderup-Rosenvinge (1817-88), ugift; holdt huset for sin far, J.L.A. Kolderup-Rosenvinge (494,10), efter at hendes mor, Barbara Abigael Kolderup-Rosenvinge, f. Lange (1791-1846) var død den 17. dec. 1846.

I trykt udgave: Bind 28 side 520 linje 24

◀ **tænker paa Ham** : sigter til J.L.A. Kolderup-Rosenvinge (494,10 og 502,3), der døde den 5. aug. 1850 og blev begravet den 24. aug. s.å. (518,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 3

◀ **betyde Dem** : tilkendegive over for Dem.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 3

◀ **Ham, i hvem jeg virkeligen tabte meget** : 518,23.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 4

◀ **Hans Excellence ... Hr Biskop Dr. Mynster** : Jakob Peter Mynster (498,20 og 503,14). – **Højærværdige Hr:** egl. 'højvelbårne og højærværdige herre' (498,19).

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 9

◀ **St af D og DM** : 498,21.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 11

◀ **m: m** : 503,16.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 11

◀ **Ærefrygt** : 498,22.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 13

◀ **Dr. v. Nutzhorn** : Ditlev Andersen von Nutzhorn (511,14).

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 16

◀ **Høivelbaarne** : 494,10.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 19

◀ **Hr Etatsraad Petersen** : Frederik Christian Petersen (494,19 og 503,21).

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 20

◀ **R af D.** : 494,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 21

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 26

◀ **Hr. Superintendent Dr. Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach (504,3 og 518,28).

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 26

◀ **R. af D.** : 504,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 521 linje 27

◀ **Hans Excellence Hr Geheime-Conferentsraad H: C: Ørsted** : Hans Christian Ørsted (496,3); blev den 7. nov. 1850 udnævnt til gehejmekonferensråd med rang i 1. klasse nr. 13 og skulle således tituleres 'Excellence', jf. »Titulaturer til Rangspersoner i alfabetisk Orden« i C. Bartholin *Almindelig Brev- og Formularbog* (493,20) bd. 1, s. 49-56 .

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 2

◀ **St af D: og DM** : 512,11.

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 5

◀ **m: m:** : 512,11. H.C. Ørsted var også blevet udnævnt til Kommandør med Storkorset af Nordstjernen (512,11).

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 5

◀ **Høiærværdige** : 493,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 11

◀ **Hr Dr. Rudelbach** : Andreas Gottlob Rudelbach (504,3).

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 12

◀ **R af D.** : 504,4.

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 13

◀ **Venskbl.** : formentlig forkortelse for: venskabeligst, sml. fx Dedikation 47, i SKS 28, 504,5.

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 14

◀ **De Tvende ... Hr og Madame Nielsen ... fra Forfatteren** : sml. Dedikation 119, i SKS 28, 523,5-10. – **Hr (...) Nielsen:** Nicolai Peter Nielsen (1795-1860), da. skuespiller, instruktør, komponist og oversætter; fra 1820 ansat som skuespiller ved Det kgl. Teater i København, i 1829 tillagt titel af instruktør og fungerede som sådan til 1. aug. 1849. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 252, i SKS 28, 377,7. – **Madame Nielsen:** Anna Helene Dorothea Nielsen (1803-56), f. Brenøe, 1823 gift Wexschall, den 8. juli 1834 gift med N.P. Nielsen; da. skuespillerinde; fra 1821 ansat som skuespillerinde ved Det kgl. Teater i København. At Anna Nielsen (modsat Johanne Luise Heiberg (524,2)) efter datidig skik benævnes 'madam', skyldes, at hendes mand som skuespiller ikke var standsperson. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 252, i SKS 28, 377,20.

I trykt udgave: Bind 28 side 522 linje 18

◀ **R af D.** : N.P. Nielsen blev udnævnt til Ridder af Dannebrog den 8. okt. 1850, se T.H. Erslew *Supplement til »Almindeligt Forfatter-Lexicon«* (493,21) bd. 2, 1864, s. 549.

I trykt udgave: Bind 28 side 523 linje 3

◀ **De Tvende ... Hr og Madame Nielsen ... fra For.** : se Dedikation 118, i SKS 28, 522.

I trykt udgave: Bind 28 side 523 linje 5

◀ **Reflexionens og Tænksomhedens store Komiker ... Hr Phister** : hentyder til følgende afsnit i SKS ikke offentliggjorte artikel »Hr Phister som Captain Scipio (i Syngestykket 'Ludovic'). En Erindring og for Erindringen« (dec. 1848), i SKS 16, 128-131, der indledes således: »Hr Phisters Potens er: *Reflexionen*. Der

er derfor neppe nogen Skuespiller ved Scenen saa *flittig* som han, neppe mange, der endog blot have Forestilling om hvad *Flid* er. Flid er nemlig her at tage i den prægnante Betydning: *Studium*, Tænksomhed, Reflexionens Omsorg for hver end den mindste Enkelthed.« J.L. Phister optrådte godt 20 gange i rollen som den drikfældige kaptajn Scipio (et basparti) i *Ludovic. Syngestykke i to Acter af de Saint-Georges. Musikken af Herold og Halevy*, overs. af Thomas Overskou (i *Det kongelige Teaters Repertoire*, nr. 61, bd. 3), Kbh. 1834, fra dets premiere den 24. maj 1834 på Det kgl. Teater til dets sidste opførelse i SKs levetid ved en sommerforestilling den 11. juni 1846. – **Phister**: Joachim Ludvig Phister (1807-96); fra 1817 knyttet til Det kgl. Teater i København som balletelev, senere som skuespillerlev; debuterede ved Det kgl. Teater i 1825 og blev sidenhen en af datidens største skuespillere med særlige evner for at spille de komiske roller. Formentlig flyttede J.L. Phister og hans kone Louise Phister ind på 2. sal i huset Rosenborggade matrikelnr. 156 A, gadenr. 7 (se kort 2, C1), samme dag, oktober flyttedag 1848, som SK flyttede ind i lejligheden på 1. sal; mens SK fraflyttede sin lejlighed april flyttedag 1850, blev ægteparret Phister boende, se tekstredøgørelsen til »Hr Phister som Captain Scipio«, i SKS K16, 145.

I trykt udgave: Bind 28 side 523 linje 13

◀ **Livets uvurderlige end sige ubetalelige Komiker ... Hr Rosenkilde** : sml. SKs udkast til en aldrig udarbejdet artikel med titlen »Rosenkilde som 'Hummer.' / Et Erindrings-Forsøg / af / En Taknemlig« (*Pap.* VIII 2 B 172-174, formentlig fra 1847). Sml. også journaloptegnelsen NB2:217, fra okt. 1847, hvor SK skriver: »Jeg kunde have Lyst til en lille literair Mystification, ved fE at udgive Noget, jeg vilde kalde 'Ungdoms-Arbejder' og i hvis Forord jeg vilde træde op som en ung Forfatter, hvis første Arbejde dette var. / Jeg vilde kalde mig Felix de St. Vincent[.] Indholdet skulde være / 1) Krisen i en Skuespillerindes Liv. / 2) Lovtale over Efteraaret. / 3) Rosenkilde som Hummer. / 4) Skrift-Prøver.« SKS 20, 225. C.N. Rosenkilde spillede den komiske rolle som retsbetjent Hummer i J.L. Heibergs (493,6) vaudeville *De Uadskillelige*, der fra stykkets premiere den 11. juni 1827 løbende blev opført på Det kgl. Teater helt frem til 1888, i alt 140 gange. – **Rosenkilde**: Christen Niemann Rosenkilde (1786-1861), da. skuespiller; fra 1815 ansat ved Det kgl. Teater. Han havde en meget smuk tenorstemme og begejstrede publikum med sin tolkning af en række komiske roller i Ludvig Holbergs komedier og i vennen J.L. Heibergs vaudeviller; de sidst nævnte roller bidrog dels til vaudevillens succes som genre, dels til Rosenkildes egen popularitet.

I trykt udgave: Bind 28 side 523 linje 19

◀ **Den lykkelige Kunstnerinde ... Frue Heiberg ... fra Forf.** : se den tilsendte dedikation i Brev 78, i SKS 28, 136,12-20, med kommentarer. – **Frue Heiberg**: Johanne Luise Heiberg, f. Pätges (1812-90), den 31. juli 1831 gift med Johan Ludvig Heiberg (493,6); da. skuespillerinde; 1826-64 ansat ved Det kgl. Teater i København, var århundredets mest fremtrædende da. skuespillerinde. At Johanne Luise Heiberg (modsat Anna Nielsen (522,18) tituleres 'frue', skyldes, at hun var gift med en prof., der var optaget i rangen. For yderligere oplysninger, se den biografiske kommentar til Brev 78, i SKS 28, 136,17. Se i øvrigt SKs føljetonartikel »Krisen og en Krise i en Skuespillerindes Liv« af den pseudonyme forfatter Inter et Inter (1848), i SKS 14, 91-107.

I trykt udgave: Bind 28 side 524 linje 2

◀ **Forfatteren af en »Hverdags-Historie«** : forfattermærke for Thomasine Christine Gyllembourg-Ehrensvärd, f. Buntzen (1773-1856), oftest blot kaldt Thomasine Gyllembourg, da. forf.; i 1790 gift med forf. P.A. Heiberg, fik med ham sønnen J.L. Heiberg (493,6), i 1801 skilt og samme år gift med den sv. baron C.F. Gyllembourg-Ehrensvärd, der døde i 1815; boede fra 1825 til sin død hos sin søn. Debuterede 1827 med novellen »Familien Polonius«, anonymt offentliggjort i tidsskriftet *Kjøbenhavns flyvende Post*, udg. af J.L. Heiberg. I 1828 udg. hun, ligeledes anonymt, »En Hverdags-Historie«, og de følgende 20 år skrev hun fire skuespil og over tyve noveller under forfattermærket »Forfatteren til 'En Hverdags-Historie'« med J.L. Heiberg som udgiver. At SK vidste, hvem der skjulte sig bag dette mærke, fremgår af journaloptegnelsen NB6:55, fra sommeren 1848, hvor han med reference til J.L. Heiberg og *En literair Anmeldelse* skriver, at han har »taget hans Moder, og feteret«, SKS 21, 40-12-13. Sml. i øvrigt den trykte dedikation i SKs afhandling *En literair Anmeldelse. To Tidsaldre, Novelle af Forfatteren til »en Hverdags-historie«, udgiven af J.L. Heiberg. Kbhv. Reitzel. 1845* (1846), i SKS 8, 8: »Den Navnløse – og dog saa Navnkundige, Forfatteren af 'en Hverdags-Historie' / helliges [tilegnes, dediceres] / dette lille Skrift.«

I trykt udgave: Bind 28 side 524 linje 11